

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoR/9/2025
Identifikačné číslo spisu:	8122209831
Dátum vydania rozhodnutia:	23.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8122209831.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci manželov Y. E. V.C., rod. Y., nar. XX. L. XXXX, L. F., H. XXX/XX, zastúpenej advokátkou Mgr. Drahomírou Beňovou Vargovskou, LL.B., Námestie sv. Egídia 40/93, Poprad a T. L. V., nar. XX. I. XXXX, Š. Y., Q. XX, zastúpeného Mgr. Petrom Troščákom, advokátom v Prešove, Hlavná 50, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k mal. H. V.C., nar. XX. L. XXXX, bytom u matky, zastúpenej v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28P/289/2022, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23CoP/87/2024 z 30. januára 2025, takto

rozhodol:

D o v o l a n i e v č a s t i r o z v o d u m a n ž e l s t v a o d m i e t a.

Vo zvyšku rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23CoP/87/2024 z 30. januára 2025 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 28P/289/2022 - 158 z 20. marca 2024 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom rozviedol manželstvo manželov, druhým výrokom zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky, tretím výrokom zaviazal otca prispievať na výživu maloletej sumou 200 eur mesačne k rukám matky do 15-teho dňa v mesiaci, štvrtým výrokom upravil styk otca s maloletou, piatym výrokom určil, že výroky o úprave styku otca s maloletou sú vykonateľné dorúčením a šiestym výrokom nepriznal žiadnemu účastníkovi nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 22, § 23 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 1, 5, 6, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, 2, § 77 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Zb. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), § 233 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

3. K výroku o rozvode manželstva súd prvej inštancie konštatoval, že ani odborným poradenstvom sa nepodarilo obnoviť manželské spolužitie manželov kvôli rozdielnym stanoviskám a postojom k rozvodu manželstva. Manželstvo okresný súd považoval za nefunkčné, preto ho rozviedol.

4. Pri úprave rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletej súd vychádzal z faktickej situácie, kedy maloletá žila so svojou matkou, bola v jej celodennej opatere a starostlivosti. Okresný súd neprijal návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti s poukazom na jej útlý vek, na jej primárnu citovú väzbu k matke, ako aj skutočnosť, že zatiaľ trávi čas so svojím otcom iba na základe rodičovskej dohody, kde bol presne vymedzený styk otca s maloletou bez prespávania, pričom do budúcnosti nevyvylučil úpravu styku vo forme striedavej osobnej starostlivosti.

5. Pri určení výšky výživného okresný súd prihliadol na vyčíslené potreby maloletej matkou v sume 400 eur mesačne, ktoré považoval za odôvodnené a zvažil možnosti a schopnosti otca, ktorý je zamestnaný a určil mu výšku výživného, ktorá zodpovedá polovičnej úhrade výdavkov.

6. Keďže nedošlo k vzájomnej dohode rodičov ohľadne stretávania sa otca s maloletou, okresný súd určil adaptačné obdobie počas mesiacov apríl a máj 2024, aby si maloletá zvykla na prespávanie u otca. Zároveň upravil stretávanie otca s maloletou počas bežného roka, ako aj počas prázdnin a sviatkov tak, aby obaja rodičia mali striedavo zabezpečené stretnutie s maloletou.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

7. O odvolaní otca rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 23CoP/87/2024 z 30. januára 2025 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým prvým výkonom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a druhým výkonom žiadnemu účastníkovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

8. V odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol.

9. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou o potrebe vykonania znaleckého dokazovania a uviedol, že vzhľadom na nízky vek maloletej ako aj na stanovisko kolízneho opatrovníka nebolo odôvodnené zvažovať striedavú osobnú starostlivosť a zároveň dodal, že ani v odvolacom konaní nebolo preukázané, že by boli splnené podmienky na striedavú starostlivosť. K úprave styku otca s maloletou odvolací súd zaujal stanovisko o dostatočnom rozsahu úpravy, bez potreby jeho rozširovania, keďže úprava styku dávala otcovi efektívnu možnosť rozvíjať svoj vzťah s dcérou.

10. K neoprávnenému premiestneniu maloletej matkou a k vytvoreniu vzdialenostnej prekážky odvolací súd uviedol, že matka mala správne postupovať tak, že pokiaľ by nezískala súhlas otca na presťahovanie maloletej, mala podať návrh na súd, aby súd nahradil nesúhlas otca. Keďže však súdom prvej inštancie bolo rozhodnuté o zverení maloletej matke, toto rozhodnutie v sebe vecne zahŕňa aj rozhodnutie o nahradení súhlasu otca s presťahovaním, preto odvolací súd nevzhliadol dôvod upravovať odovzdávanie a preberanie maloletej iným spôsobom, ako to urobil súd prvej inštancie.

11. Odvolací súd sa stotožnil s určenou výškou výživného a konštatoval, že výživné zo strany otca je určené v takej výške, aby krylo reálne a dôležité potreby maloletej. Pri určovaní sumy potrieb maloletých detí je potrebné vychádzať nielen z toho, aká je minimálna výška týchto výdavkov, ale je potrebné pritom prihliadať aj na životnú úroveň rodičov, pretože deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. V danom prípade sa nevyskytli neštandardné potreby dieťaťa, preto nebolo možné považovať za vadu, že potreby dieťaťa neboli preukazované predložením dokladov o úhradách.

Dovolanie

12. Proti výroku I. predmetného rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP navrhujúc zrušiť rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

13. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu považuje za nedostatočné a vnútorne rozporuplné. Krajský súd sa nevysporiadal s viacerými odvolacími námietkami, ktoré dovolateľ namietal, a to, že súd prvej inštancie nevykonával navrhované znalecké dokazovanie, rozsudok súdu prvej inštancie bol nedostatočne odôvodnený, nevyjadril sa k osobnej striedavej starostlivosti, k širšej úprave stretávania sa s maloletou, nevysporiadal sa s neoprávneným premiestnením maloletej do vzdialenejšieho mesta, s výškou vyživovacej povinnosti, s preukázaním odôvodnených potrieb maloletej, so zmarením styku otca s maloletou zo strany matky, k novým skutočnostiam o zamestnaní matky. Podľa dovolateľa odvolací súd nereagoval na uvedené podstatné odvolacie námietky, na niektoré stručne zareagoval tak, že uviedol všeobecné floskuly alebo úplne nelogickosti.

14. Krajský súd vôbec nevysvetlil odklon od svojej rozhodovacej praxe, ktorá je jasne zhrnutá v uznesení Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/15/2024 z 20. februára 2024, na ktoré otec poukazoval v odvolacom konaní, ohľadom toho, že je namieste rozdeliť záťaž spojenú s odovzdávaním a preberaním mal. detí na styk s otcom rovnomerne medzi oboch rodičov, ktorú matka vytvorila tým, že svojvoľne zmenila bydlisko mal. detí. Podľa dovolateľa krajský súd v žiadnej inej veci nedospel k záveru, že ak sa maloleté dieťa zverí rodičovi, ktorý sa neoprávnene premiestnil aj s maloletým dieťaťom bez súhlasu druhého rodiča, tak neplatia dôsledky z tohto protiprávneho konania ohľadom rozdelenia záťaže spojenej s odovzdávaním maloletého dieťaťa.

15. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ položil dovolaciemu súdu nasledujúce právne otázky:

1. Na aké okolnosti je potrebné prihliadať pri posúdení, či rodič, ktorý neoprávnene premiestnil maloleté dieťa, čím vytvoril vzdialenosťnú prekážku pre styk s druhým rodičom, bude znášať dôsledky tohto konania v podobe rozdelenia záťaže spojenej s odovzdávaním a preberaním maloletého dieťaťa na styk s druhým rodičom, rovnomerne medzi oboch rodičov,
2. Či rozdelenie záťaže spojenej s odovzdávaním a preberaním mal. dieťaťa na styk s druhým rodičom, rovnomerne medzi oboch rodičov, obzvlášť za situácie, kedy jeden rodič tým, že svojvoľne zmení bydlisko mal. dieťaťa, vytvorí vzdialenosťnú prekážku pre styk s druhým rodičom, je pravidlom v obdobných veciach, alebo existujú z neho výnimky,
3. Či rozhodnutie súdu o zverení mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti rodiča, ktorý svojvoľne zmenil bydlisko mal. dieťaťa, čím vytvorí vzdialenosťnú prekážku pre styk s druhým rodičom, zahŕňa v sebe aj rozhodnutie o nahradení súhlasu druhého rodiča s takouto zmenou (presťahovaním, resp. neoprávneným premiestnením).

16. V dovolaní dovolateľ uviedol, že sa v konaní pred súdom domáhal striedavej osobnej starostlivosti, pričom poukazoval na protiprávne konanie matky, ktorá neoprávnene premiestnila maloletú do L.L. F., čím vytvorila vzdialenosťnú prekážku 75 km od otca. Preto otec žiadal vyvodiť dôsledky s poukazom na rozhodovaciu prax súdov v otázke miesta preberania a odovzdávania maloletej, pretože podľa dovolateľa je nespravodlivé, aby iba on znášal všetky cestovné a finančné náklady.

17. K prvej položenej právnej otázke uviedol, že je názoru, že pri posudzovaní neoprávneného premiestnenia sa prihliada iba na to, či k takémuto premiestneniu došlo a či bol predtým premiestnením zo strany rodiča žiadaný súhlas druhého rodiča a či takýto súhlas bol daný. K druhej položenej otázke uviedol, že v obdobných veciach je pravidlom rozdelenie záťaže spojenej s odovzdávaním a preberaním maloletého dieťaťa na styk s druhým rodičom rovnomerne medzi oboch rodičov, obzvlášť za situácie, kedy jeden rodič svojvoľne zmení bydlisko maloletého dieťaťa. K tretej položenej otázke uviedol, že rozhodnutie súdu o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti rodiča v sebe nezahŕňa aj rozhodnutie o nahradení súhlasu druhého rodiča s takouto zmenou a nevylučuje to rozdelenie záťaže spojenej s odovzdávaním a preberaním mal. dieťaťa.

18. K dovolaniu otca sa vyjadrila matka, ktorá navrhla dovolanie odmietnuť z dôvodu jeho neprípustnosti, dovolanie považovala za odôvodnené neprípustnými dovolacími dôvodmi a dovolacie dôvody neboli podľa jej názoru vymedzené spôsobom podľa § 431 až § 435 CSP. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, poskytol odpoveď na všetky podstatné námietky odvolateľa a rozhodnutie odvolacieho súdu má všetky náležitosti rozhodnutia. K dovolaniu podľa § 421 písm. b) CSP uviedla, že všetky položené otázky majú skôr skutkovú ako právnu povahu, sú široko koncipované, neurčité, nedostatočne špecifikované a ich prípadné zodpovedanie zo strany súdu by nemalo žiadny vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Posúdenie veci dovolacím súdom

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie otca je čiastočne dôvodné a je potrebné mu vyhovieť.

20. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

21. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

22. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

23. V danom prípade z dovolania otca vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu vo výroku I. podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

24. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto

skúmal, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti.

26. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

27. Dovolateľ v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP odvolaciemu súdu vytýkal nedostatky v odôvodnení rozsudku, podľa dovolateľa odvolací súd nedal odpoveď na jeho odvolacie námietky a neodôvodnil odklon od svojej rozhodovacej praxe.

28. K námietke otca o neodôvodnení jeho námietok predložených v odvolacom konaní, dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa vysporiadal s námietkami týkajúcimi sa znaleckého dokazovania (bod 14. rozsudku odvolacieho súdu), osobnej striedavej starostlivosti (bod 11. v spojení s bodom 14. rozsudku odvolacieho súdu), požadovaným širším stretávaním sa s maloletou (bod 15. rozsudku odvolacieho súdu), výšky vyživovacej povinnosti a preukázania odôvodnených potrieb maloletej (body 19. a 20. rozsudku odvolacieho súdu) a nerealizovania styku s maloletou z dôvodu na strane matky (bod 18. rozsudku odvolacieho súdu).

29. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ v tejto namietanej časti odmietol argumentáciu odvolacieho súdu bez toho, aby kriticky vyhodnotil právne závery odvolacieho súdu a prípadne uviedol vlastný pohľad, prečo rozhodnutie odvolacieho súdu v uvedených bodoch považuje za nepresvedčivé. Z dovolania je zrejmý nesúhlas dovolateľa s rozhodnutím súdov oboch inštancií a so skutkovým stavom, ako ho zistili súdy oboch inštancií. Len samotné všeobecné tvrdenie o nedostatočnom a rozporuplnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu nemôže byť dostatočným dôvodom na domáhanie sa vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolanie v časti týkajúcej sa výroku o rozvode manželstva dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodné pre nevymedzenie dovolacích dôvodov podľa § 431 - § 435 CSP, a preto v tejto časti dovolanie odmietol [§ 447 písm. f) CSP].

30. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

31. Záujmy dieťaťa sú dvojaké; udržať si väzby so svojou rodinou, pokiaľ nie je preukázané, že je to nevhodné, a zároveň tu je potreba dieťaťa rozvíjať sa v zdravom prostredí. Z pohľadu perspektívy osobného rozvoja dieťaťa bude závisieť od množstva individuálnych okolností, najmä od veku a stupňa vyspelosti dieťaťa, prítomnosti či absencie rodičov v jeho živote a v jeho prostredí a zážitkoch. Najlepší záujem dieťaťa (jeho blaho) treba posudzovať v každom jednotlivom prípade (napr. rozsudok ESLP vo veci Neulinger a Shuruk v. Švajčiarsko zo 6. júla 2010 č. 41615/07).

32. Námietky dovolateľa o nezohľadnení zmeny miesta bydliska maloletej do vzdialenejšieho miesta v rámci Slovenskej republiky (ktoré je ale aktuálne od 19. septembra 2022 miestom trvalého pobytu matky

maloletej, do osobnej starostlivosti, ktorej bola maloletá zverená rozhodnutím súdu prvej inštancie z 20. marca 2023) na účel súdneho určenia miesta odovzdania a prevzatia maloletej, ako aj nevyjadrenie sa k zmene pomerov na strane matky v priebehu odvolacieho konania, ktoré by mohli odôvodňovať rozloženie cestovania samotného (časovej náročnosti) a cestovných nákladov medzi rodičmi pri odovzdávaní maloletej (tzv. relatívny a donosný dlh), dovolací súd vzhliadol ako dôvodné, pretože odvolací súd na tieto námietky reagoval len okrajovo, prípadne vôbec.

33. O oprávnenosti premiestnenia dieťaťa je možné uvažovať aj v prípade, ak dieťa zverené do osobnej starostlivosti rodiča, nasleduje tohto rodiča do miesta jeho trvalého pobytu (bydliska) v rámci Slovenskej republiky, ktoré bolo známe v tejto veci aj súdu prvej inštancie už v čase jeho rozhodovania. Potrebné je ale predovšetkým prihliadať na najlepší záujem dieťaťa, na možnosti (finančné a časové) a schopnosti každého z rodičov (napríklad vlastníť/užívať osobné motorové vozidlo, ako aj disponovať vodičským oprávnením, prípadne dostupnosť hromadnej dopravy, atď.), ale napríklad aj na dôvod zvoleného miesta bydliska rodiča (napr. u prarodičov vytvárajúcich zázemie pre osamelú matku a maloleté dieťa), či na skutočnosť, ktorý z rodičov poskytuje osobnú starostlivosť dieťaťu.

34. Protiprávneho premiestnenia dieťaťa sa dopustí aj ten, kto bez vedomia alebo bez súhlasu rodiča alebo inej osoby, ktorej prislúcha právo starostlivosti o dieťa, trvale zmení miesto pobytu dieťaťa mimo krajinu, v ktorej malo dieťa doposiaľ svoj obvyklý pobyt. O takýto prípad v tejto veci nejde.

35. Pri výklade pojmu obvyklý pobyt možno poukázať na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C - 523/07, v ktorom bol obvyklý pobyt vymedzený aj tak, že zodpovedá miestu, ktoré vykazuje určitú integráciu dieťaťa v rámci sociálneho a rodinného prostredia. Preto musí byť súdom prihlíadané k trvaniu, pravidelnosti, podmienkam a dôvodom pobytu, ale aj k rodinným a sociálnym väzbám dieťaťa.

36. V kontexte vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s otázkou rozloženia záťaže spojenou s aktuálnym bydliskom maloletej, ktorú otec namietal v odvolaní, a to aj s poukazom na § 62 ods. 2 CMP a s prihliadnutím na nové skutočnosti (zamestnanie matky po vydaní rozsudku súdu prvej inštancie), ktoré nastali v odvolacom konaní (otec na túto skutočnosť poukázal v doplnení odvolania z 24. októbra 2024) ako aj v otázke možnosti striedavej osobnej starostlivosti rodičov k maloletej H., na ktoré odvolací súd nereagoval postupom podľa § 63 CMP a § 68 CMP.

37. Námietku dovolateľa o neodôvodnení odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe v rozsudku krajského súdu, vyhodnotil dovolací súd ako nedôvodnú a uvádza k nej nasledovné:

38. Podľa čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

39. Podľa § 220 ods. 3 CSP ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

40. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami a vyjadrujú ju predovšetkým rozhodnutia a stanoviská Najvyššieho súdu SR, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princíp rovnosti, právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017).

41. Dovolací súd nevzhliadol v postupe odvolacieho súdu vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, ak sa nevyjadril k rozhodnutiu, na ktoré odvolateľ poukazoval, a to z dôvodu, že za ustálenú rozhodovaciu prax v zmysle tak čl. 2 ods. 2 CSP ako aj § 220 ods. 3 sa považujú rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, Najvyššieho správneho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora EÚ vo veciach únieového práva. Za ustálenú rozhodovaciu prax však nemožno považovať rozhodnutia krajského súdu, preto odklon od rozhodovacej praxe krajského súdu nebol krajský súd povinný odôvodňovať. Zároveň dovolací súd konštatuje, že poukázaním na jedno rozhodnutie nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi v určitej otázke, a to najmä v takej oblasti, ako je rodinné právo, ktoré je vysoko individualizované.

42. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že na strane dovolateľa v časti úpravy práv a povinností k maloletej H. došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, a to nedostatočným odôvodneným rozsudku krajského súdu. Táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

43. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je odvolací súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

44. Keďže rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR sa ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015), v danom prípade sa dovolací súd vyjadril len okrajovo k položeným dovolacím otázkam podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolací súd v krátkosti uvádza, že k prvej a tretej otázke sa čiastočne vyjadril v bode 32., 33. a 36. tohto rozhodnutia a k druhej otázke uvádza, že ide o otázku, ktorá nespĺňa podmienky podľa § 421 ods. 1 CSP, keďže nejde o právnu otázku, od zodpovedania ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

45. Dovolací súd vzhliadol dovolacie námietky za dôvodné v časti veci týkajúcej sa úpravy práv a povinností rodičov k maloletej na čas po rozvoze; v otázke rozvodu manželstva pochybenie odvolacieho súdu v rozsahu dovolacích dôvodov zistené nebolo, preto predmetom ďalšieho konania už táto časť konania nebude a právoplatnosť I. výroku súdu prvej inštancie o rozvoze manželstva v spojení s potvrdením výroku v tejto časti odvolacím súdom zostane nedotknutá.

46. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania bude predmetom ďalšieho konania podľa § 453 ods. 3 CSP.

47. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.